

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

רב טוראי דוד (דודי) גלעדי ז"ל

בן טובה ויצחק

נולד בתל-אביב

בתאריך כ"ג בניסן תש"ו, 24/4/1946

התגורר בבת-ים

התגייס באוגוסט 1964

שרת בחטיבת הצנחנים

נפל במלחמת ששת הימים, בירושלים

בתאריך כ"ז באייר תשכ"ז, 6/6/1967

נקבר בהר הרצל

אזור: ב חלקה: 11 שורה: 19 קבר: 3

הותיר אחריו הורים, אח ושתי אחיות

בן 21 בנפלו

קורות חיים

בן יצחק וטובה, נולד ביום כ"ג בניסן תש"ו (24.4.1946) בתל-אביב. כאשר היה בן שנתיים עברה המשפחה לגור ביפו אך בהגיע דוד לגיל שמונה עברה משפחתו לבת ים. תחילה למד ב"תחכמוני" וסיים את לימודיו היסודיים בו. בבית הוריו גדל וספג את הרוח הלאומית-המסורתית ששרתה שם ויחד עמה קלט את האווירה של האירגון הצבאי הלאומי (אצ"ל) (שהוריו השתייכו לו).

היה נאמן להשקפות הבית המסורתי, והשתייכותו לבית"ר לא עמדה בסתירה לעובדה שבכל שבת היה מתפלל במנין של "בני עקיבא". הדת לגביו לא באה מתוך כפייה כי אם מתוך הכרה, ואף לאחר מכן, בצאתו לשירות מילואים בצה"ל, היה לוקח אתו את ה"סידור" והתפילין, ואלו היו עמו כל הזמן. מימיו לא ניסה לשכנע את זולתו בענייני דת ולא איכפת היה לו מה מעשיהם.

בספורט, אשר אהב מאוד, היה אוהד נלהב של קבוצת "הפועל" תל אביב, והיה מתאמן במכון להעלאת הכושר הגופני. בגישתו לספורט ולאימונים הגופניים היתה משום הערכה מצדו, שכן אתגרים פיסיים היו חביבים עליו ולכן היה מתמסר למשחקי כדורסל, כדורגל ופינג-פונג ואף לשחייה

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

בים. את מרצו הרב היה מוציא בטיולים בארץ ובספורים בה, כי בהם מצא פורקן לרוחו.

השקפתו הלאומית הביאה אותו בסוף כיתה ח' לבית הספר לקצינים בעכו, אך בגלל פגם בראייתו (עקב תאונה) לא נתקבל. כך מצא את דרכו ל"ישיבה" תיכונית בירושלים ("מרום ציון") ולאחר שנת לימודים אחת חזר לבית ים בגלל געגועיו למשפחתו ולעירו, והמשיך את לימודיו במגמה הריאלית בבית הספר התיכון הדתי "בית וגן" עד שסיים את לימודיו בו. היה בעל יכולת פיסית עצומה ואופי חזק ועם כל זה היה עלם שקט, מסוגר בתוך עצמו, צנוע ונעים הליכות.

היתה לו נפש פיוטית רגישה שהתפעמה מציפורים עוברות ביעף על פני חלונות כשהן מצייצות וגם מפרחים שהוא היה מגדל. אהב לקרוא הרבה וגם להאזין לתקליטים.

בהיותו בכיתה י"א החליט כי בהגיע גיל גיוסו לצה"ל יתנדב לצנחנים - וכך היה בשעת גיוסו באוגוסט 1964. ביחידה זו סיים קורס מ"כים; כן שירת כסמל מחלקתי ולאחר מכן שימש כאיש סגל הדרכה של קורס מ"כים. הוא אהב את צבא בכלל ואת יחידתו בפרט, כי הוא חיפש את האתגרים הקשים ביותר, ואת כל אימוניו במשך שירותו הסדיר עבר בלא פגיעה גופנית. אמו התחננה לפניו כי יבקש העברה לתפקיד אחר וקל יותר אך הוא סירב, שכן לא ראה תחליף לצנחנים. הוא אף רצה להמשיך בשירות קבע בצנחנים אך נעתר לבקשת אמו ועזב את הצבא.

לאחר שחרורו מצה"ל נרשם כסטודנט באוניברסיטת "בר אילן" במחלקה לכלכלה, ובתקופה שבין שחרורו לתחילת הלימודים עבד באגף להגנת הצומח במשרד החקלאות. אולם בפרוץ מלחמת ששת הימים נקרא דוד לדגל ובמסגרת המילואים חזר לחטיבת הצנחנים. הימים היו ימי מתח וכוננות אך דוד קיווה שמלחמה זו תהיה האחרונה למלחמותינו ותהווה סיום להן. בגלויות האחרונה כתב כי "כעת נגמור אתם פעם אחת ולתמיד". מאושר היה להיות בין הלוחמים על שחרור ירושלים הקדושה אולם הוא לא זכה לראות את העיר משוחררת. הוא אמנם ביצע את משימתו למופת, בשאפו לטהר את המרצחים אשר קיננו בתוך בית אחד ליד המושבה האמריקאית בעיר העתיקה ובלחמו עד הרגע שבו נפל; הדבר היה ביום השני לקרבות, הוא כ"ז באייר תשכ"ז (6.6.1967). הובא למנוחת עולמים בבית הקברות הצבאי שעל הר הרצל בירושלים. אחרי נפלו הקימו מוקירי זכרו יד ושם בכמה מקומות: בבית הכנסת "נועם אלימלך" בבית ים נרקמה פרוכת על שמו ולזכרו; עמוד תפילה ומנורה הוקמו על שמו בבית הכנסת של "בני עקיבא". בבית ספר "בית וגן" הוקמה ספרייה לזכרו ובהגנת הצומח הוקדשה לזכרו המעבדה בה עבד.

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

בספר "במעלות גיבורים" בעריכת ישראל ארליך הוקדשו כמה עמודים לזכרו. שמו הנוצח בספר הזכרון לבוגרי קרית הנוער בירושלים שמסרו נפשם על מזבח האומה, גם בספר "מאירות גברו" של מפקדת הצנחנים הובאה ביוגרפיה שלו ותיאור הקרב האחרון. שמו הוזכר בספרו של דויד דיין "מחרמון עד סואץ".

דוד גלעד

טהור לב ונפח מראה

ערב חשוך ירד על השכונה הקיצונית של בתים. עמדנו לא הרחק מן הים, ברחוב השקט. לכאן לא הגיע שאון תל-אביב הסמוכה, אפילו אורות רחובה המרכזי של בתים לא נראו. מקצה רחוב סוקולוב פנינו לרחוב יוספטל. רוח ים חזקה נשבה, ואנו עצרנו רגעים מספר ליד הבית, אותו עמדנו לבקר הערב. הרוח גברה. ידענו שזו הרוח הבאה מן הים הקרוב, שגשש הערב, לאחר שעתיים, כאשר יצאנו מן הבית — ידענו כי אין זו רוחים קרוב, אלא רוחות הבאים מהרי יהודה, צפונית לירושלים.

צעדים כבדים נשמעו קרבים. אדם כבן חמישים-וחמש או ששים קרב. לבוש חולצה מתנופפת ברוח, יד אחת תקועה בכיס המכנסיים. היד השנייה מחזקת בכיפה לבל תעוף מעל לבלורית המכסיפה.

מר יצחק גלעדי מזמינו להכנס לביתו. בית בודד, מטופח, גינה סביב-סביב: עבודה מאומצת, ניכרת כאן, של מלחמה בחולות הים הקרוב. נכנסנו. אורות נדלקו, ואנו יושבים ומשוחחים עם מר יצחק גלעדי:

— היה זה ביום השלישי בשבוע, י"ג באייר, 23 במאי, בשעת ערב מאוחרת דפק מישוהו בדלת. השאיר הודעה דחופה. לאחר-מכן החל "דודי" שלנו לארוז את חפציו אל תוך ילקוט-צד, לבש בגדי חאקי, חיזק את הכיפה הסרוגה שעל בלוריתו הבהירה-הבלונדית, נטל כיפה נוספת לכיסו, הטמין את תיק התפילין בכיסו, והיה מוכן ללכת למקום שנקבע. היה זה בעצם ימי-המתיחות וידענו שיש גיוס של רוב אנשי המילואים. "דודי" סיים את שירות החובה שלו, בגדוד-צנחנים, בערב ראש-השנה. במשך חצי שנה לא נקרא למילואים. זו היתה הקריאה הראשונה. כחצי שעה לאחר חצות-לילה נשק "דודי" לאמה, לאחיו, לאחותו — הפטיר רק: "שלום, יהיה טוב" — ויצאתי ללוות אותו. הלכתי לשמאלו כרבע שעה. לא דברנו כמעט ולא כלום ברחוב האפלולי של אחר-הצות, נעצר — נשק לי, לחץ ידי — והחל מתרחק בצעדיו החזקים, שהדם נשמע היטב. עוד עמדתי שעה קלה, הבטתי אחריו, ראיתיו צועד באומץ כשכיפתו הסרוגה לראשו — התרחק, התרחק.

כך היה מר יצחק גלעדי מספר והולך על בנו דוד ("דודי") גלעדי. מעלינו בערה מנורת-חשמל חזקה, ולא הרגשנו אלא אפלולית וכאב. העיניים, הדמעות שבעיניים — הן המסגירות אותך, את ההרגשות שבלב. בחדר הסמוך ישב אחיו הצעיר של דוד, הוא פרץ. רק מפעם לפעם היה נכנס לחדר, מביא לפנינו מכתבים ותמונות המזכירות את האח שנפל בקרבות על שחרור ירושלים. האם לא היתה בבית. דומה אני שכך כיוון האב, שכן כל שיחה אודות הבן מביאה את האם להתרגשות שאין אחריה מנוחה. גם האחות הצעירה, שרה, נעדרת מן הבית, הלכה לבקר את אחותה הנשואה, מרים קפון, המתגוררת בבני-ברק. מספר האב:

— כן, זו היתה הפעם האחרונה שראיתי את "דודי". באותו

חצות-לילה, באמצע הרחוב הראשי, כשהוא התרחק והלך — צועד לבוש חאקי, כשילקוט-צד תלוי על כתפו והכיפה הסרוגה על בלוריתו הבלונדית-הבהירה.

ומאז לא ראה עוד האב את בנו, גם לא האם, גם לא האח והאחיות. ימי המתיחות, ריתקו את דוד גלעדי אל מחנה האמונים, שם התאמן יחד עם חבריו הצנחנים. חודש ימים לפני כן חגגה המשפחה את יום-הולדתו העשרים-ואחד. ישבו כולם יחדיו וסיפרו על ימי ניסן של שנת תש"ו בתל-אביב, כאשר גדלה משפחת גלעדי, בעוד האב פעיל במחתרת הארגון-הצבאי-הלאומי. עתה — כאשר המתיחות בארץ גברה, שמחה המשפחה על מכתבים קצרים וגלויות מעטות שהגיעו דרך הדואר-הצבאי. באחת הגלויות שקראנו, כתב דוד גלעדי: "נקווה שהכל יהיה בסדר, ונגמור איתם פעם אחת לתמיד".

ואז פרצה המלחמה. דוד גלעדי נלחם רק לילה אחד, אותו לילה שנכבשו סביבות חומות העיר-העתיקה. למחרת היום, כאשר נאמרה תפילת "קדיש" ליד הכותל-המערבי המשוחרר — הגו חבריו בידיים שלא עמד עמם אותה שעה. דוד גלעדי כבר לא היה בין החיים.

בהשפעתו של דוד

יצחק וטובה גלעדי יוצאי צ'כוסלובקיה הם. יצחק הוא יליד אוז'הורוד, היא אונגוואר; טובה היא ילידת דונה-סרדאהל שליד בראטיסלבה. שניהם יוצאי משפחות חסידיות, מקפידות על קלה כחמורה. שניהם — צעירים היו בבואם ארצה, והמושכות נתרופפו, תחילה החלו מקילים בקלות, לאחר-מכן גם חדלו לקיים חמורות. רוח חדשה אפפה אותם — רוחו הלוחמת של זאב ז'בוטינסקי וחבריו, סיסמת "רק כך" בכיבוש המולדת אפפה את כל בני המשפחה. אותו דוד, אח האב, שחבר פעיל היה באצ"ל, ונפצע באחת הפעולות — היה סמל לזאטוטי משפחת גלעדי. ובינתיים גדלו הילדים, שני בנים ושתי בנות. רוח של לאום ולוחמה היתה כאן, רוח של

בבית־הכנסת „נועם אלימלך” שבבתים פגשנו בחברו הטוב של דוד גלעדי, אלי פייל. יחדיו למדו בבית־הספר היסודי, יחדיו שרתו בצה"ל, יחדיו יצאו ל„אי־שם” בימי המתיחות. מספר לנו אלי פייל:

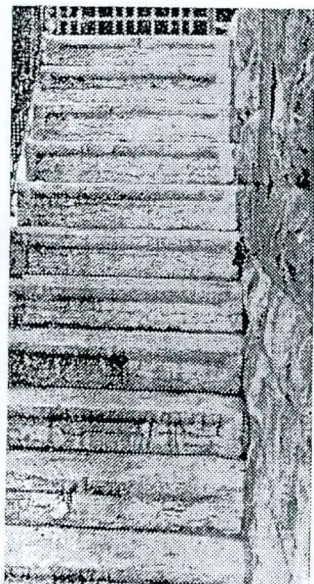
— שנים רבות היינו יחדיו, חברים טובים. יחדיו התפללנו כאן בבית־הכנסת או במנין שב„בני־עקיבא”. אני זוכר היטב אותו לפנות־בוקר של י"ג באייר, 23 במאי, כאשר גויסנו. נפגשנו בגבול בתים — יפו. כאשר האיר השחר שאלני „דודי”: היכן נתפלל? כאשר הצעתי להתפלל ביחידות, לא הסכים. הוא ידע מקום בית־כנסת קטן ברחוב צדדי ביפו, לשם ניגשנו והתפללנו כשאנו עומדים על גג בית־הכנסת. בפלוגה ששירתי אני היו עוד חיילים דתיים ולא הרגשתי כל קושי; ברם בפלוגתו של דוד היה הוא הבחור הדתי היחיד, חבוש הכיפה הסרוגה — והיה מתבלט לשבח בכל שפלוגתו עסקה. הם ידעו כי עוד בקיץ 1965 סיים הוא קורס מכ"ם וידע מלאכת הצבא כהלכה. אותו בוקר הועברנו ל„אי־שם”. ימי המתיחות ארכו בלי קץ. הקשישים שבינינו הרבו בוויכוחים פוליטיים, השמיצו שר זה — היללו שר אחר; הצעירים שוחחו בכוחם של כלי־הנשק ששכנו סביב־סביב. אך ימי־הצפייה לבלתי־נודע ארכו — והרוח נפלה לרבים. ואז בא יום החמישה ביוני. חושבנו כי נועבר מיד לחזית המצרית. מנועי המכוניות והטנקים נתערבבו בקולות הטרנזיסטורים שחידש־חדשות. ואנו ממתנינים. לא ידענו „מה הולך” במפקדה. לפתע הגיעו אוטובוסים. ואנו נוסעים. ה„חברה” נראתה מאוכזבת: במקום דרומה — נוסעים צפונה — והיכן נצנח? לפתע פנו האוטובוסים מזרחה — וקול הברה יוצא: עולים לירושלים! פרצנו בשירת „ירושלים של זהב”.

אלי פייל משתתק. כמו עובר למקום אחר ורחוק — מתחיל הוא בתיאור בואם לירושלים. מספר פרטים על פגישות עם לוחמים ירושלמיים ועם אזרחים מסתתרים עקב ההפגזות הבאות מעבר לחומת־העיר־העתיקה. מספר פרטים על היערכות הפלוגות, על כלי הנשק ועל מפקדים חדשים. ועל „דודי” גלעדי מעיר הוא:

— כאשר שמע „דודי” שעולים אנו לירושלים, קפץ משמחה. הוא נראה רציני ונרגש בשירו „ירושלים של זהב”. כיתתו של „דודי” צריכה היתה לכבוש את השכונה האמריקאית תוך פריצה ליד שער מנדלבוים אנו — פנינו לכיבוש שייך־גיראח.

כאן תיאר אלי פייל את המערכה — בה נשפך דמם של רבים מחבריו: ולבסוף בא הסיפור על הבית בן־הקומותיים... היחידה של „דודי” שכבה מאחורי האבנים. לא יכלו להרים את הראש, לא יכלו להתקדם — ממול ניצב בית בן שתי־קומות, שממנו צלפו בלי הרף. כבר היו נפגעים — והיחידה מרותקת היתה אל מול הבית בן־הקומותיים שירק אש־תופת. כבר היתה השעה ארבע או חמש לפנות־בוקר של יום־שלישי, היום השני למלחמה — חומות העיר העתיקה לא נראו, הם נסתתרו מאחורי בתי־האבן המרווחים של השכונה האמריקאית, במורד רחוב צלח־אדין ודרך שכם. וכאן מרותקת היתה היחידה, נתונה לכדוריהם של הצלפים הירדנים, שנתבצרו בבית־האבן בן הקומותיים. ואז באה התושיה מפי „דודי” גלעדי. הוא הציע עצמו לעבור בסתר לבית־האבן בן הקומותיים. כדי „לטהר”. ביקש אך חיפוי של אש מכליהם של שנים מחבריו. „דודי” זחל על בטנו, אחריו זחלו שנים מחבריו.

המדרגות שעליהן נפל דוד

תורה ומצוות בעדרה עדיין. ואז העתיקה משפחת גלעדי את מושבה מתל-אביב לבת-ים. רוח אחרת החלה נושבת.

את מר אפרים סומפולונסקי, איש החינוך הותיק בבתי-ים, פגשנו והוא מלא רגשות אודות דוד גלעדי תלמידו. אפרים סומפולונסקי יודע את נפש תלמידו, יודע גם את נפש הוריו; הוא עצמו משרידי הפלוגה הדתית שנלחמה במלחמת-השחרור, ורוב חבריה לא חזרו מהקרב. מספר לנו מר סומפולונסקי, מחנכו של דוד גלעדי:

— כנראה שהוריו של דוד גלעדי ביקשו בית-ספר משובח לבנם, והביאוהו אלי, לבית-הספר הממלכתי-דתי בבתי-ים. שונה היה דוד מרוב חבריו בכיתה. לא שהבדל בגאונות, אלא שהיה מן המשובחים שבתלמידים, אף עלה על הסובבים אותו בכנות ובמצו הרב. טיפוס של לוחם ועומד על דעתו היה דוד. בכל חברה, בין חבריו בכיתה, בין חבריו בתנועת-הנוער אליה השתייך, ואף בבית-הוריו — עמד על דעתו. עוד בטרם יגיע דוד לגיל מצוות — החל מקפיד ומקיים כל שצווה בבית-הספר. כאן ראה שאין הדבר עולה בקנה אחד עם הנהוג בבית-אבא — והחל מאבק, שאביו ואמו, אחיו ואחותו, נכנעו בו בנפש-חפצה: דוד הפך את הבית לשומר מצוות. האב חזר לחשוב ולעשות כאשר זכר מבית-אבא, ובאם חזרו ונתעוררו רגשות „יידישע מאמע“, וכרחם אם על בן חושב ומרגיש, החל הבית מתנהל ברוח סבא וסבתא שבאונגוואר ובבראטיסלבא: שבת ומועד, ושולחן-כשר וכל שסובב שולחן-ערוך. ובדוד, שהחזיר את רוח התורה והמצווה אל בית הוריו — נתלכדו תכונות רבות: מזיגה מעוררת עניין של רגשות ועדינות, של עמידה על הדעת ועל הדת. השנים שהיה דוד במחיצת הכיתה שחינכתי — הביאו לכך שאהבתי אותו, ואהבה זו לא קמלה אף לאחר שנים. עוורתי אותו להמשיך בלימודי קודש, ובהשפעתי החל לומד בשיבת „מרום-ציון“ בירושלים. ברם, קשריו לבית אבא-אמא גברו, געגועים פקדו אותו והשפיעו על רוחו — ולאחר שנת למודים ב„מרום-ציון“ שב אל בית-הוריו לבתי-ים. גם כאן — שונה היה דוד גלעדי מכל חבריו. רוב חבריו לא קיימו מצוות — דוד התבלט ביניהם בדתיותו. הקפיד על ארבע כנפות, על כיסוי ראש, על תפילה

במועדה, על שמירת-שבת. תחילה לעגו לו חבריו הצעירים; לאחר מכן כיבדוהו, העריצוהו. ראו כי עולה הוא עליהם בדעתו. והוא בריא היה ברוחו ובגופו. בבוא יום-הפקודה התגייס לצנחנים.

חוזרים אנו לשוחח עם האב. מספר מר גלעדי: —

— בשוב „דודי“ משיבת „מרום-ציון“ הביתה, מלא רגשות וגעגועים היה. הוא לא ניתק עצמו מלמודים. השלים לימודיו התיכוניים בבית הספר התיכון „בית וגן“, והיה ידוע בין בני-מחזורו כמי שמקפיד על קיום מצוות בגלוי ובסתר. ואז — התגייס לגדוד צנחנים, וסיים את שירותו ללא תקלות. בתום לימודיו ושירותו הצבאי ביקש להמשיך ללמוד באוניברסיטת בראיילן. במכתב ההמלצה שכתב מורו ומחנכו, מר סומפולונסקי, לאוניברסיטת בראיילן, נאמר: „כמהנדס הנער דוד גלעדי במשך שלוש שנים, וכאדם שליווה אותו גם משך השנים שלאחר-מכן, יכול אני רק להמליץ עליו במיטב ההמלצות כדי שיאפשר לו להמשיך בלימודים האקדמאיים. — ידידי ותלמידי זה מאוד חברותי ואחראי, כמו-כן הגן בחור דתי בהכרה, רציני ויודע מה שלפניו. אשמח מאוד לראותו לומד, ומשוכנע אני שייצא ממנו גדולות הודות לכשרונותיו ולחריצותו.“

ההורים לא זכו עוד לראותו ממשיך למודיו, גם לא מחנכיו וידידיו. עתה עומדת בפני ההורים בעייה חדשה: האם הצעיר פרץ אף הוא רוצה להתגייס לצנחנים, והלב פועם...

ההורים לא זכו לראות את בנם, דוד — הוא „דודי“ — ממשיך בלימודיו. האישור של אוניברסיטת „בראילן“, הגיע לבית-ההורים כאשר הללו ישבו נמקים באבלם וביגונם — מכניסים פרוכת רקומה לבית-הכנסת „נועם אלימלך“ שבבתי-ים, לזכרו של „דודי“; בונים „עמוד“ בבית-הכנסת של „בני-עקיבא“ לזכרו של „דודי“; קובעים לוח-זכרון על-שמו ב„מדרשת נועם“ שבפרדס-חנה.

דוד גלעדי נפל ביום השלישי בשבת עם שחר. למחרת היום. כ"ח באייר, בעת שחבריו הצנחנים שחררו את הרה"בית ואת הכותל-המערבי — הובא "דודי" למנוחת-עולמים. בעת הקבורה רק לחשו מעט מחבריו שנכחו: — הוא היה בעל מזג טוב; הוא נראה נוקשה והיה בעל נפש עדינה. כאשר בישרו דבר מותו למפקד גדודו, אמר: הוא לחם בלהט, באופן בלתי רגיל.

את בשורת איוב הביאו אנשי-משלחת רשמית, אל בית משפחת גלעדי בבתים ביום ראשון שלאחר-מכן. שעת אחר-הצהרים היתה. האם היתה בבית ואתה הבן והבת הצעירים. האב היה במלאכתו באחד ממפעלי "עלית" בלוד. לשמע הבשורה הרעה — נתעלפה האם, נודעוזה — ומאז לא חזרה למרגועה. גם החדשים שעברו מאז לא הרגיעוה. הבן סעד אותה שעה קשה באמו, הבת הזעיקה את האב מעבודתו. ומאז — נושבת רוח סערה מעל הבית: רוח ים סמוך ורוח הרים שמצפון לירושלים. כשבוע ימים לאחר הקרבות, עלה האב לירושלים. קפא בראותו את המדרגות הקדושות. עליהן נשפך דם בנו היקר. האם לא נרגעה עוד, גם היום.

עתה נשאר החלל בבית. רק מכתבי התנחומים נותרו להתייחדות עם הבן. כותב ראשי-ישיבת "מרום-ציון" בבית-דגן שבירושלים: "דואב נפשנו לשמיעת הבשורה המעציבה על מותו בגבורים של בנכם יקירכם-יקירנו דוד, הי"ד, אשר קידש שם שמים במערכות ישראל, זכרו הקדוש ינשא בגאון בלב ובפי מתנכיר-חבריו לאורך-ימים". כותב שרה-בטחון רב-אלוף משה דיין: "רב-טוראי דוד גלעדי ז"ל נתן את חייו למען מולדתו. הוא נפל בקרב שנערך ליד המושבה האמריקאית בירושלים העתיקה, ביום השלישי כ"ז באייר תשכ"ז (6.6.67). — דוד ז"ל ביצע את המשימה שהוטלה עליו — למופת, עד לרגע נפילתו. הוא היה נאמן לתפקידו ולחבריו". השר מנחם בגין כותב למשפחה: "המקום ינחמכם, משפחת גלעדי היקרה. בנכם דוד — זכרו יחיה לעד בתולדות עמנו. — — — מדמו הקדוש צמחה לישראל ישועה גדולה. גבורתו ונכונות ההקרבה

הם הגיעו עד לפתח-בית-האבן — פרצו. פרץ קרב פנים-אל-פנים: ששה לגיונרים ערבים נורו בקומה התחתונה. עוד מחצית התריסר נותרו בקומה העליונה. "דודי" הסתער ופרץ קדימה, לקומה העליונה — המית את הנותרים. אשה-תופת של הלגיונרים נשתתקה. אנשי יחידתו של "דודי" החלו מרימים ראשיהם, מתחילים להתקדם. ואז הופיע "דודי" בפתח הקומה העליונה של הבית, ממחר לרדת במדרגות כדי להצטרף אל חבריו. צלף בודד שעמד נסתר בבית מרוחק, צלף — ופגע. "דודי" נפל על המדרגות מתבוסס בדמו.

מוסיף החבר ומספר:

— אני עצמי לא ראיתי את דוד נופל על המדרגות. ראו זאת רק שנים-שלושה שעמדו ממול. אך אני התקרבתי כאשר שני חברים הוציאו דלת מצריה בתוך בנין-האבן (אלונקות כבר לא היו לנו; הן היו כבר תפוסות על-ידי פצועים והרוגים קודמים). השכיבו את הנופל על המדרגות לאורך הדלת, והובילוהו אל מקום המאסף. כאשר עברו על ידי ראיתי את. בלוריתו הבלונדית של השוכב, ידעתי שזה "דודי" גלעדי. הוא היה מת. רק הדם עוד תסס, עוד חי.

זוכרים אתם איך כתב המשורר אורי-צבי גרינברג:

החיים בְּזִכְרָתָם אוֹמְרִים:

הם היו בְּהִירִים רוֹנְנִים... קוֹלָם נָדָם.
בְּנֵי גִזַּע דָּוִד שֶׁנִּפְּלוּ וְסָרְפָם בְּיָדָם.
וּפְשׁוּטִים וְחִמּוּדִים בְּדָוִד הַנֶּעֱרַר מִמִּשְׁפַּחַת הַיְּהוּדִים.
וְהֵם יוֹדוּךָ עֶפְרַיִם, אֶלֶּהֵם.
עֶפְרַיִם גּוֹלְלָם אֵינּוּ עֶפְרַיִם מָוֶת.
מִמִּין-זֶה עֶפְרַיִם יִצְרָתָהּ קֶדֶם אֲדָם.
מִמִּין זֶה הָרַב הַנֶּעֱרַר וְהַסֹּלֶעַ —
הֵם יוֹדוּךָ עֶפְרַיִם מִמִּין זֶה. הֵם אֶלְמָנֹת.
אֵין אֶמֶת וּלְתֵם וְאֵין הוֹד מִלְכָּדָם.
וְאֵנְחָנוּ בְּיוֹם וּלְתֵם אֵינָם אֶלָּא
חַיִּים — בְּזִכְרָתָם, בְּיוֹם גַּם נִזְכָּר.
הַמִּבִּיט לְקֶדְמָם חָדַל לִהְיוֹת עֶבֶר — —

קברו של דוד גלעדי בירושלים

שלו ישמשו דוגמא לנוער העברי, לא רק בדור הזה, אלא גם בדורות הבאים. בזכות בנים כאלה, יצא עמנו מעבדות לחרות, בזכותם הוא חי ויחיה". אל האם השכולה כתב הסגן בני, קצין צנחנים, מחבריו של דוד גלעדי: "אני יודע שקשה לדבר איתך כעת על שמחה ואושר, וכל מלה שאכתוב תהא חסרת משמעות, אך לעומת זאת אני חש שאני חייב לעשות זאת. עם מותו של דוד הי"ד — איבדתי גם אני חבר יקר. אומרים כי אין דבר בעולם המסוגל לנחם אם שכולה. לפי דעתי, ישנו אחד המסוגל לעשות זאת, והוא חבר לקרב ששיכל הרבה מחבריו ומידידיו. עבורי אין תחליף לבנך".

יצאנו את בית משפחת גלעדי, הניצב לא הרחק מהים. אפל-אפל הייה הלילה השוכן בשכונה הקיצונית של בתיים.